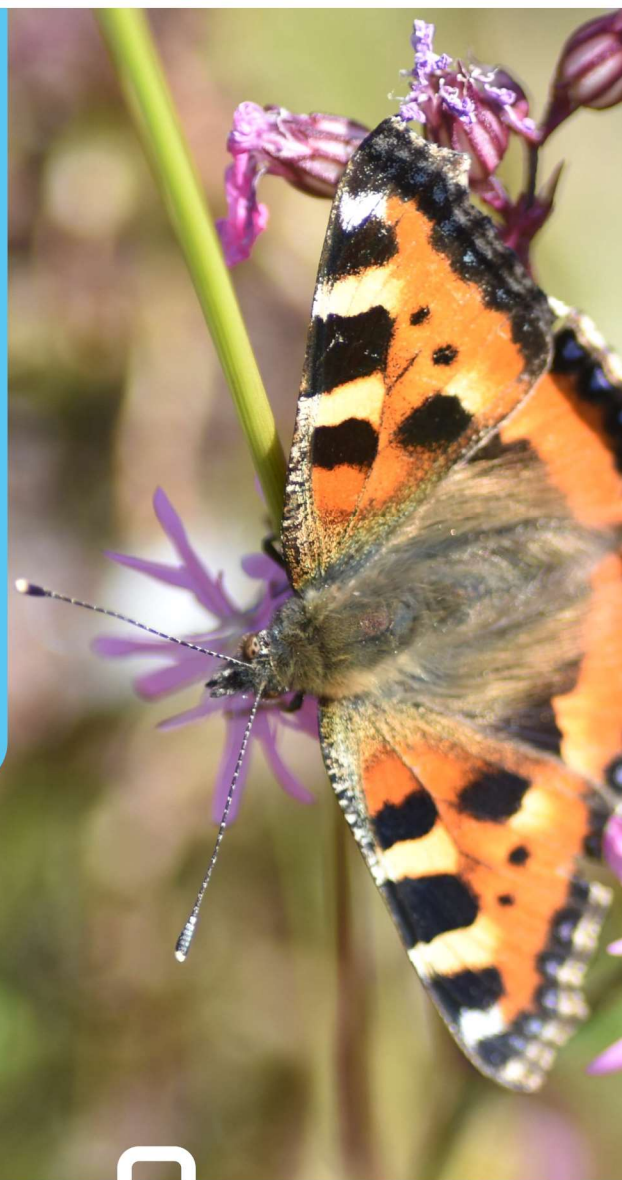

Natuurinclusief Veilingterrein Venlo

Verbindt en creëert

Dit document is de weergave van: een natuur-analyse van het gebied rondom het Veilingterrein, een beschrijving van relevante doelsoorten voor het Veilingterrein met bijbehorende overzicht van maatregelen en habitateisen, en een overzicht van ideeën voor de waarborging van klimaat en natuur op het Veilingterrein. Het doel is om de natuurinclusiviteit van het Veilingterrein te waarborgen en te verbeteren. Het wordt ondersteund en versterkt. De opdracht is verstrekt door JPO ([REDACTED])

Auteurs: [REDACTED]

Visie natuurinclusief: de ontwikkeling sluit aan op het bestaande landschap en de ecosystemen. De maatregelen die hiervoor worden voorgesteld liggen zowel in de buitenruimte als in de bebouwde omgeving. Om de natuurinclusiviteit hanteerbaar te maken wordt een tiental doelsoorten voorgesteld en uitgewerkt die relevant zijn voor de natuurinclusiviteit, de bebouwde omgeving en aanwezigheid hebben in de regio. Voor deze doelsoorten worden natuurinclusieve maatregelen verder ingevuld en geïmplementeerd in het ontwerp. Dit is in overleg met de landschapsarchitect. Eén van de grootste negatieve effecten op de biodiversiteit is het gebruik van herbiciden en wij raden met klem aan om pesticide-vrije planten te gebruiken.

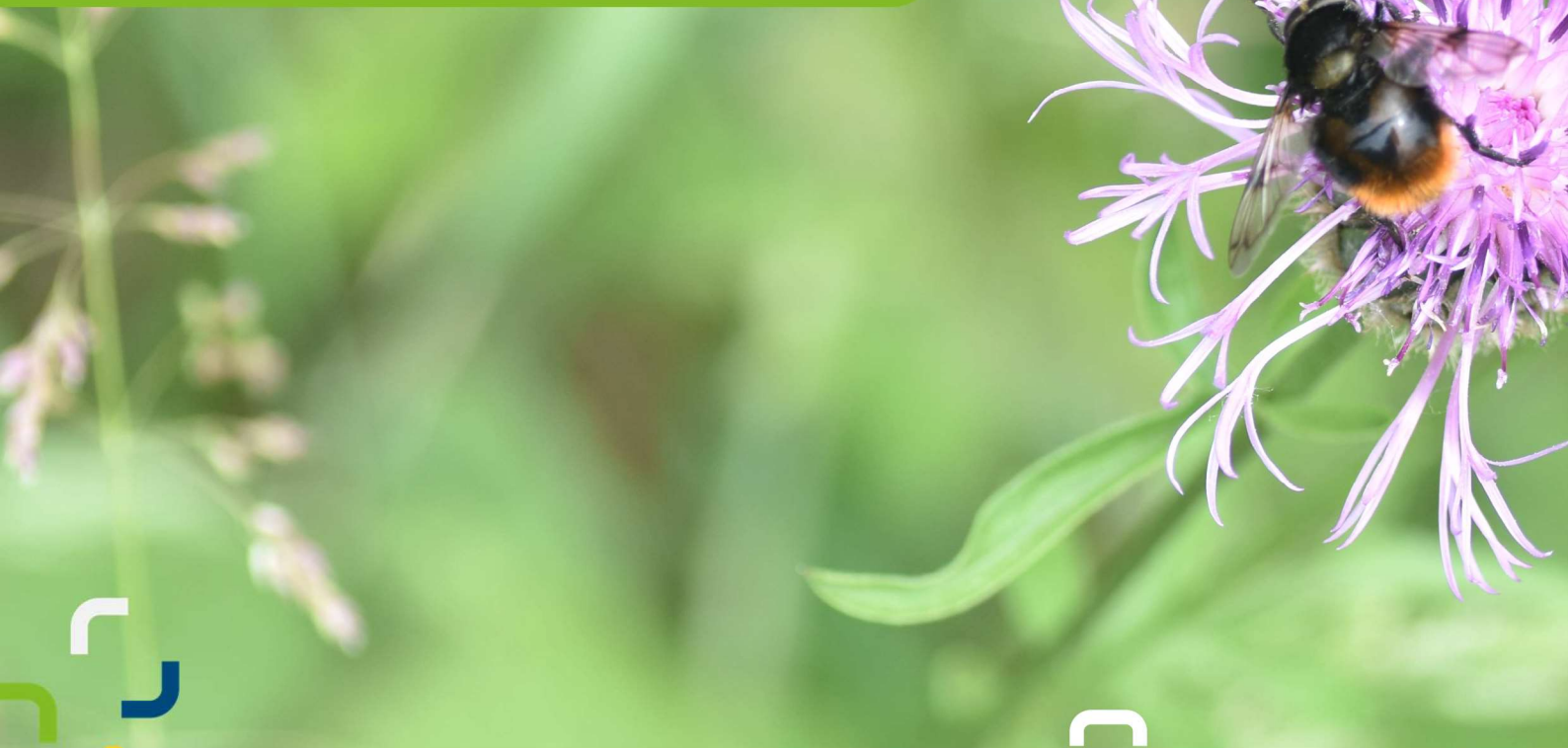
In het plan Veilingterrein is bewust gekozen om te focussen op het thema natuurinclusiviteit en de gezonde groene buitenruimte die centraal staat in het inrichtingsplan van DELVA Landschap. Het is een belangrijk onderdeel binnen het 'Positive Living' concept van het Veilingterrein.

Verbindt en creëert

1 Natuuranalyse

Veilingterrein Venlo

Verbindt en creëert

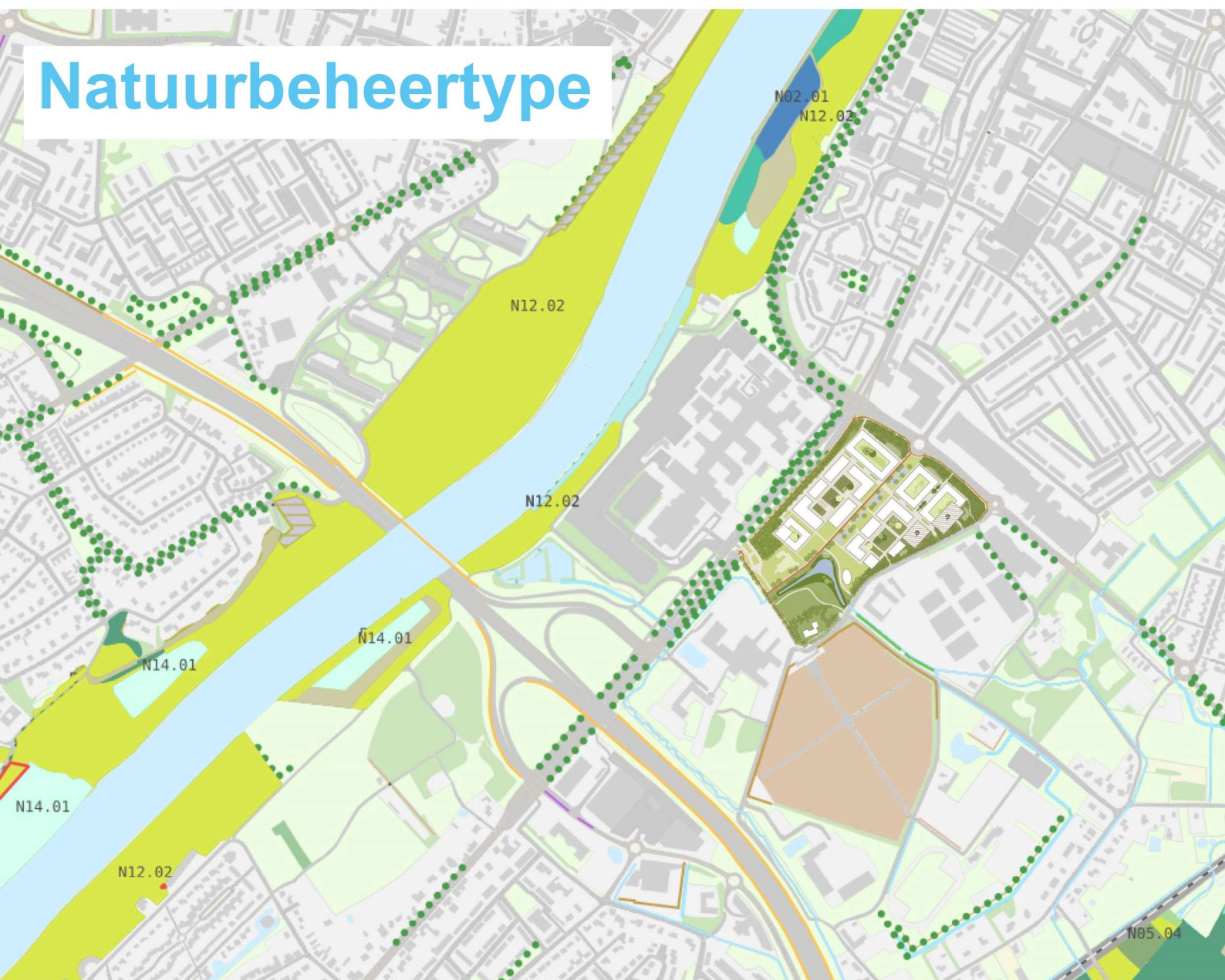
Opbouw natuur-analyse

Wat is de relevante ecologie waarin Veilingterrein zich bevindt? Onderzoek naar beheertypen, landschapssysteem en welke onderdelen daarvoor relevant zijn voor Veilingterrein:

1. Provinciale kaart beheertypen
2. Stedenbouwkundig ontwerp
3. Positionering Veilingterrein binnen beekdalsysteem
4. Combineren van gevonden kennis in SO Veilingterrein

Natuurbeheertype

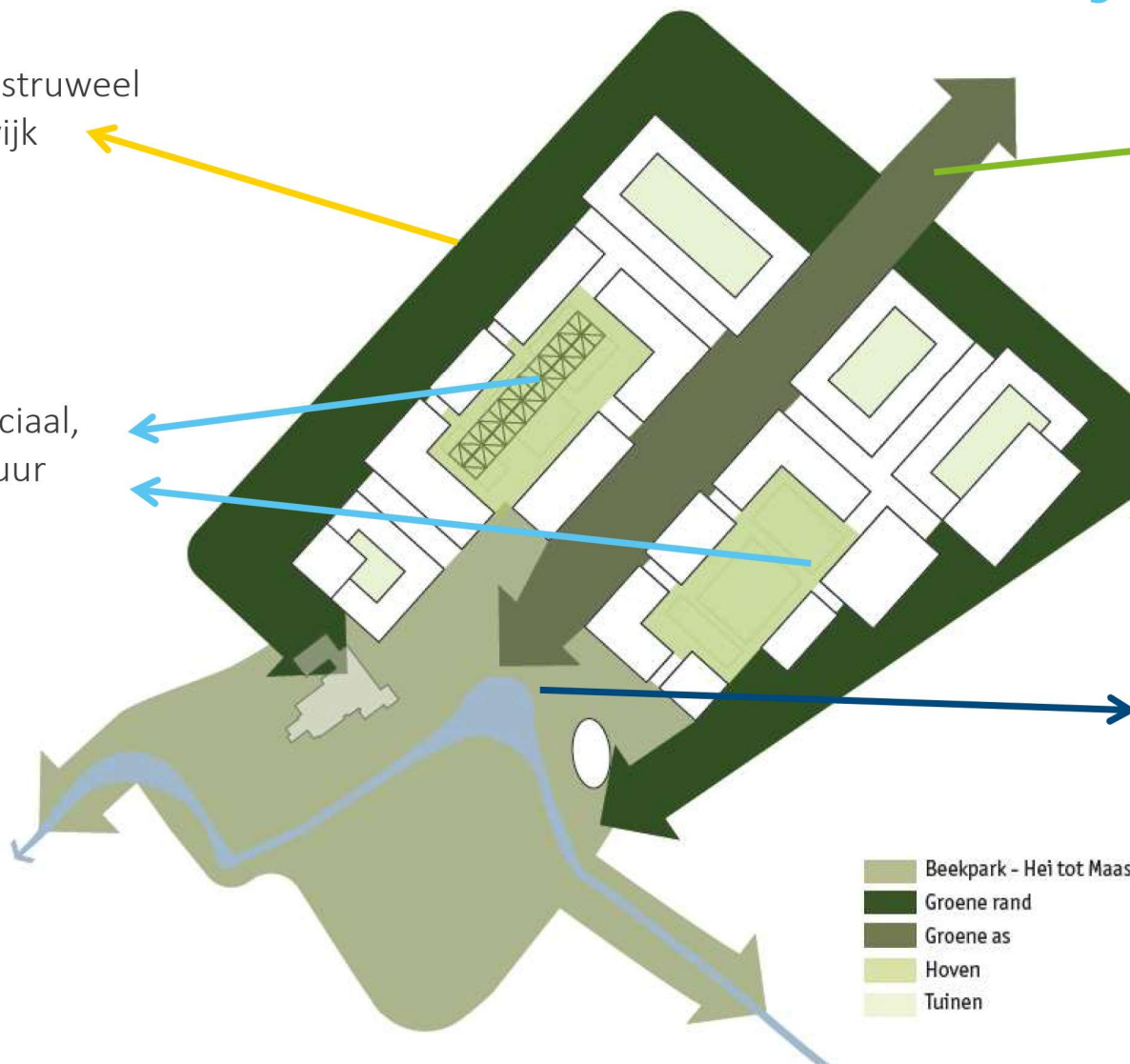
Stedenbouwkundig plan Veiling

Natuurfuncties in de wijk

Loofbomen met struweel
rondom wijk

Combinatie van sociaal,
recreatie en natuur

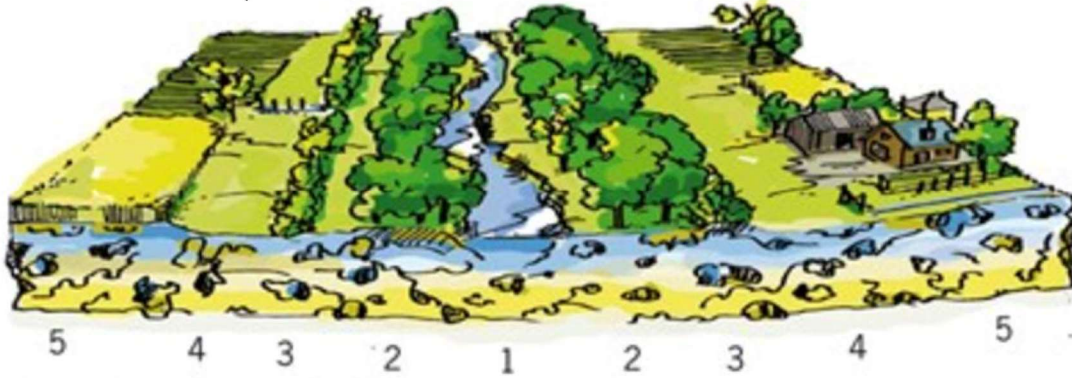
Concept Hei-tot-Maas-route

Beeksystemen in Noord-Limburg

Hoe ziet dat er eigenlijk uit? Kunnen we dat terug laten komen bij Veilingterrein?

Vanuit de beekloop landinwaarts kunnen we verschillende zones onderscheiden:

Gewenste situatie: vernet beekdal

- 1. Beek:** ingevallen takken, omgevallen bomen en ingewaaid blad zorgen voor een variatie in stromingspatronen, bieden leefruimte voor vissen en andere kleine waterdieren en verhogen het waterbergende vermogen van de beek.
- 2. Boszone:** de bomen geven schaduw, waardoor het beekwater koel blijft. Dat geeft weinig algengroei, hoge zuurstofconcentraties en lage temperatuurfluctuaties. De boomwortels leggen de oevers van de beek vast, brengen variatie in het stromingspatroon en de zone verhoogt het waterbergend vermogen.
- 3. Boschagezone:** de bodem heeft door chemische processen een zuiverende werking. De zone verbetert de bodemstructuur door het inbrengen van meer organisch stof in de bodem en verhoogt daarmee het waterbergende vermogen.
- 4. Bufferzone:** het grasland bergt sediment, voedingsstoffen en andere chemische stoffen. De wortels zorgen voor een poreuze bodem, zodat het van de flank afstromende water gemakkelijk infiltreert (waterberging) en het grondwater wordt aangevuld.
- 5. Beekflank:** landgebruik door bebouwing, leven en landbouw.

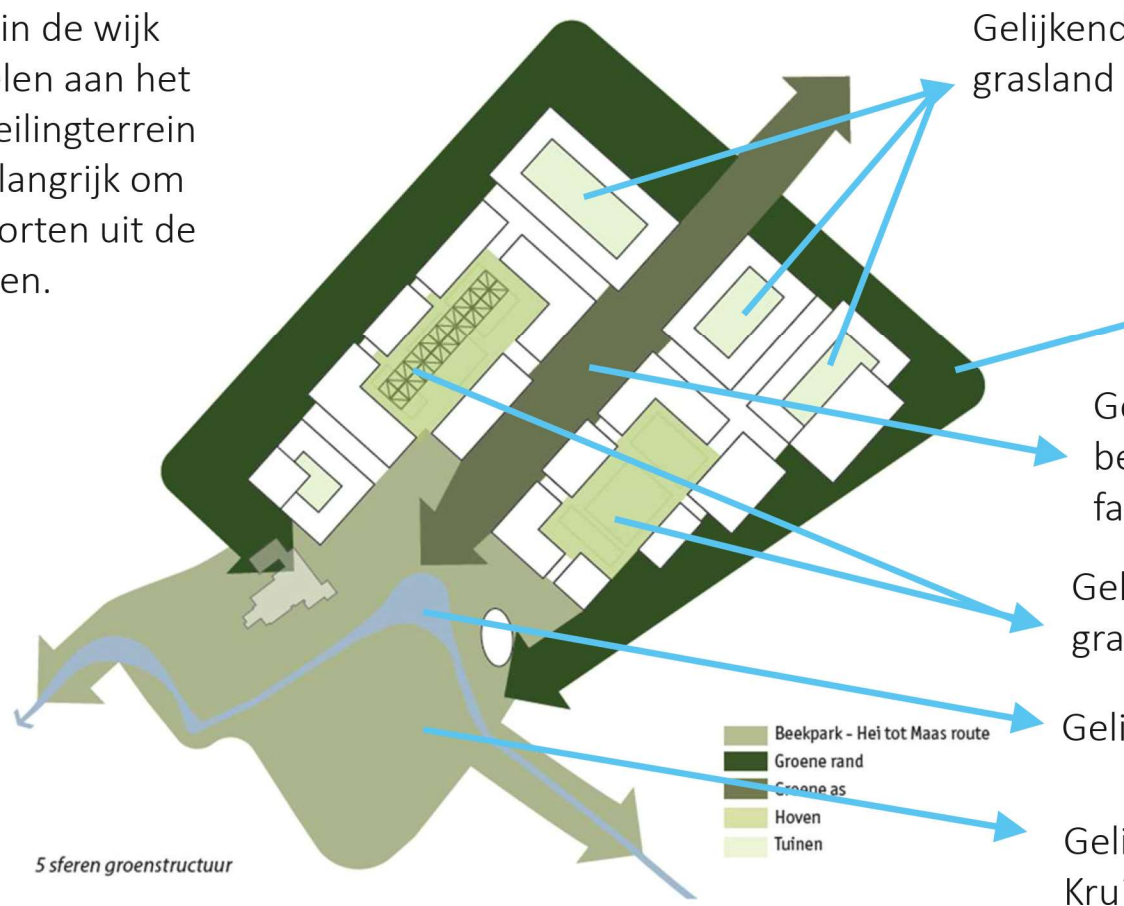
Kleine beekdalen zijn
landschapsvormen
dalwanden en platte
kleine beeklopen (beek-
dalbodems, natte, open
laagten voor.

Beheertypen relevant

- N03.01 Beek en oever
- N07.01 Droogte
- N10.01 Nat soepel
- N10.02 Vocht
- N11.01 Droog
- N12.02 Kruiden (voor VT)
- N14.03 Haag
- N15.02 Denne (voor VT)

Combineren gevonden kennis

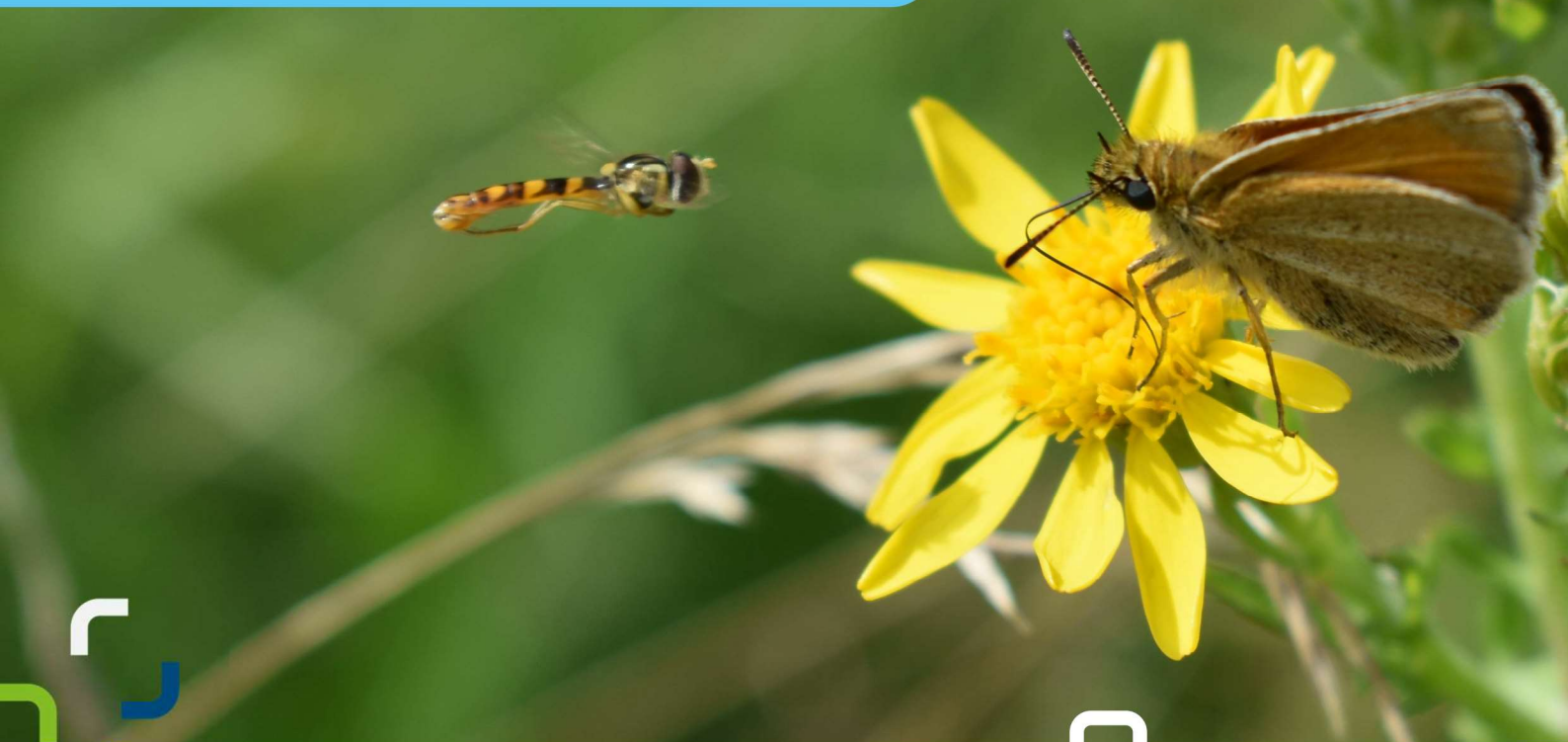
Om de groenelementen in de wijk zoveel mogelijk te koppelen aan het beekstelsel waar het veilingterrein deel van maakt is het belangrijk om gebruik te maken van soorten uit de bijbehorende beheertypen.

2

Doelsoorten

Veilingterrein Venlo

Verbindt en creëert

Bepaling doelsoorten

Overzicht natuurbeheertypen op en om het veilingterrein

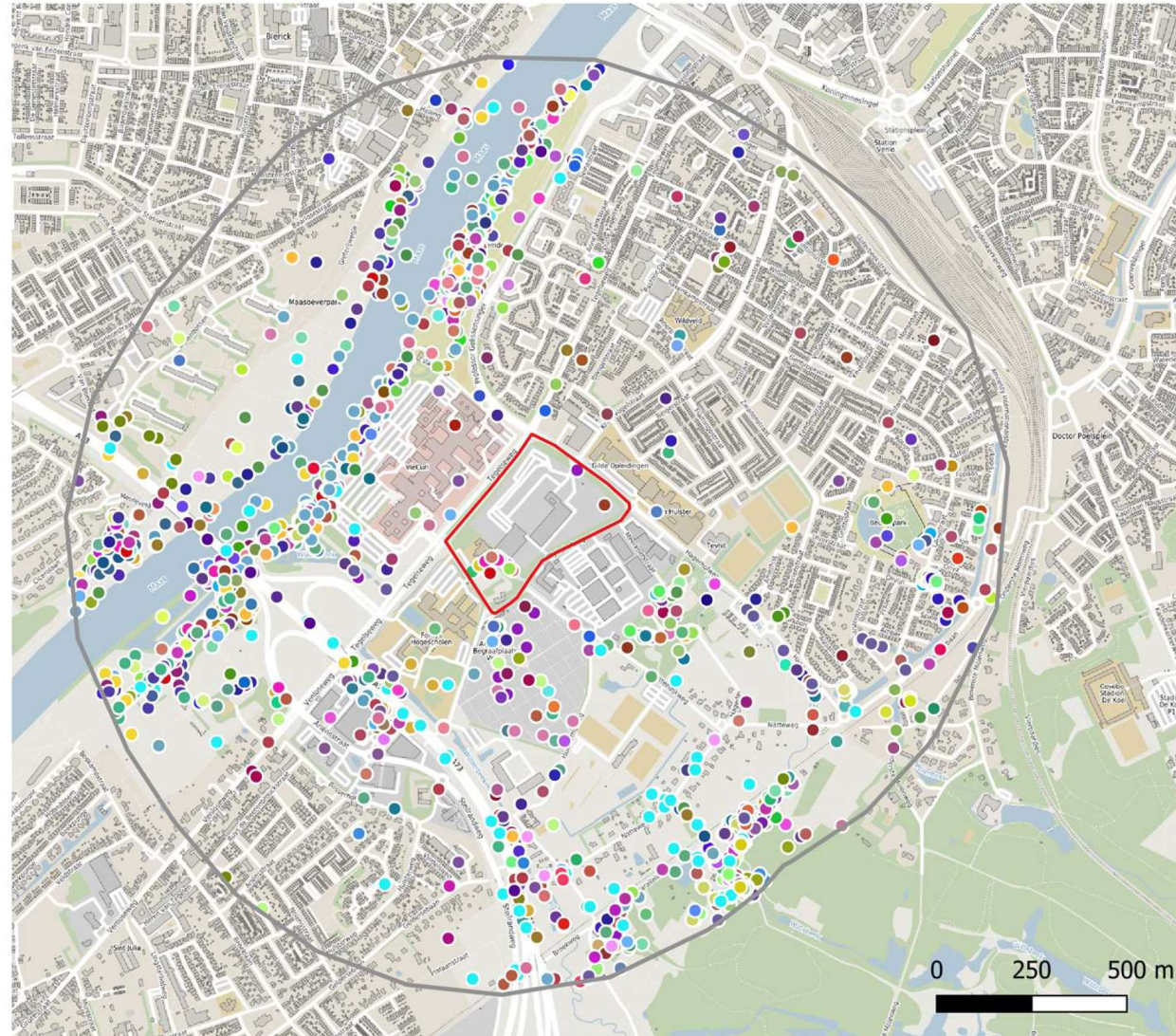
1. Fauna analyse: NDFF waarnemingen en bestaande QuickScan Tritium (2021)
2. Op basis van de verschillende natuurtypen worden vanuit de fauna analyse doelsoorten bepaald
3. Per doelsoort een sheet met keuze onderbouwing, habitateisen en maatregelen

NDDF fauna waarnemingen veilingterrein Venlo

Laatste drie jaar binnen 1 km

Elke kleur stip staat voor een waarneming van een bepaalde soort, de achterliggende data wordt in een apart document bijgeleverd

Waarnemingen

01-04-2021 tot 01-04-2024

Fauna soorten

Vogelsoorten

Geleedpotigen

Zoogdieren

Amfibieën en reptielen

Vissen

Weekdieren

Let wel: het gaat hier om een onderschatting is aan de hand van de waarnemingen zijn in beeld

Doelsoorten Veilingterrein V

Bloedrode heidelibel

Boomblauwtje

Eekhoorn

Egel

Gewone dwergvleermuis

Gierzwaluw

Grote vos

Kerkuil

Foto's z

De doelsoorten in de groene elementen van h

De 10 doelsoorten zijn relevant voor het Veilingterrein en worden in verschillende groene elementen ondersteund hoewel ze overal kunnen voorkomen uit relevantie voor het landschapssysteem, voorkomen in regio en relevantie voor bebouwde omgeving. Vanwege de relevantie van aquatische soorten zijn uitgesloten als doelsoort voor deze ontwikkeling en de focus van onze doelsoorten komt te liggen op de groene elementen. De beek en het beekpark een bron van biodiversiteit zullen zijn, er zullen zich hier allerlei bijzondere dieren en planten gaan vestigen of in mindere mate gaan zien rondom de bebouwingen.

Beek

Beekpark

Tuinen & Hoven

In/aan gebouw

Groene rand

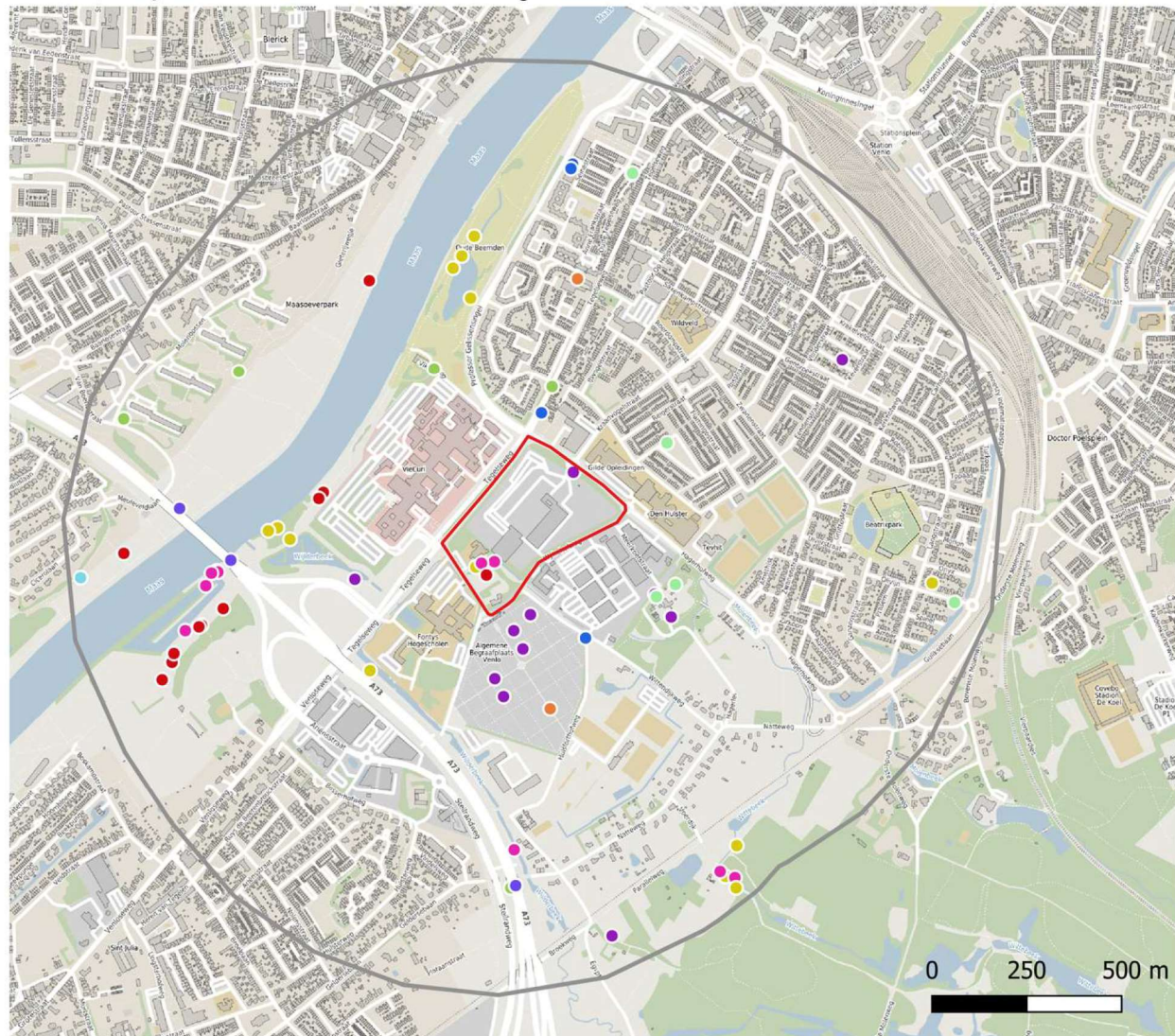

Groene as

Doelsoorten veilingterrein Venlo

Laatste drie jaar binnen 1 km Waarnemingen uit het NDFF

Bloedrode heidelibel

Maatregelen openbare ruimte

- Zo breed mogelijke verlandingszone
- Aanwezigheid oever- en waterplanten
- Aanwezigheid van voldoende foerageergebied met insecten
- Water van beek op peil in de winter
- Ecologisch oever beheer (met name gefaseerd i.v.m. larve en eieren)

Keuze onderbouwing

Uit de analyse van NDFF-watervuilen blijkt dat de bloedrode heidelibel een goede indicator is voor de kwaliteit van de oever/watervegetatie.

Leefgebied

Deze libel komt vooral voor op plaatsen met voldoende omstandigheden en een voldoende aanwezigheid van de wortels van oeverplanten.

Voedsel

Libellen zijn roofdieren en jagen op insecten. De imago eten ze insecten die op de oever en als larven eten ze kleine insecten en zichzelf.

Nest/voortplanting

De bloedrode heidelibel legt zijn eieren in de modder aan de oever afgezet door de oeverplanten.

Connectiviteit

Voor libellen is het van belang dat het waterpeil hoog genoeg is voor de ontwikkeling van libellenlarven. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende oeverplanten zijn.

Boomblauwtje

Maatregelen gebouw/kavel

- Gevels waartegenop klimop (waardplant) groeit
- Erfafscheiding met waardplanten zoals struikhei, hulst en rode kornoelje

Maatregelen openbare ruimte

- Aanplanten waardplanten: sprokkelhout, wegendoorn, klimop, grote kattenstaart, struikhei, hulst, vlinderstruik en rode kornoelje.
- Aanleg houtwallen iom de landschapsarchitect
- Ecologisch beheer van struweel en bomen

Keuze onderbouwing

Het boomblauwtje is een soort die vaak voorkomt in open gebied. Uit de NDFF analyse is waargenomen op het Veilinggebied. Daarnaast zijn vlinders een indicator voor de aanwezigheid van nectar en

Leefgebied

Soort uit de blauwtjes familie. Het leeft in open gebied. Vliegt tussen maart en oktober. Ze vliegen dan ook meestal

Voedsel

Boomblauwtjes voeden zich met nectar. De aanwezigheid van bomen en struiken is van belang.

Nest/voortplanting

Zetten eitjes af op de waardplanten. Het leeft op klimop, grote kattenstaart, struikhei, hulst, vlinderstruik en rode kornoelje.

Connectiviteit

Boomblauwtjes bewegen zich gemakkelijk tussen gebieden. Het verbinden van groenzone met andere landschapselementen is hierbij van belang.

Eekhoorn

Maatregelen openbare ruimte

- Aanwezigheid oude bomen en voldoende schaduw
- Voldoende voedselbomen met boomzaden
- Installeren eekhoornhuis in bomen (opening naar zuidwesten, op minimaal 3 meter hoog en huis is minimaal 44x39x37,5cm)
- Connectie tussen bomen en indien mogelijk ook tussen projectlocatie en bos. Eventueel eekhoornbruggen bij verkeerspunten die de verbinding belemmeren.

Keuze onderbouwing

De eekhoorn kwam zowel t... als bij de QuickScan van T... soort is al vaker waargenomen... leeft in de randen met loofb...

Leefgebied

De eekhoorn komt vaak vo... is ook te vinden in parken e... bij oudere bossen/bomen o... nestgelegenheid beschikbaar... jaar en loofbomen ouder da...

Voedsel

De eekhoorns eten veel bo... dennenappels, etc. Daarnaast... schors, bessen en paddens...

Nest/voortplanting

Eekhoorns bouwen nesten... boomholtes of oude kraai-... voldoende oude bomen/bo... een eekhoornhuis niet nodi... kunnen eekhoornhuisjes ge...

Connectiviteit

De eekhoorn verplaatst zich... verbinding tussen de bome... een druk verkeerspunt is he... te maken waardoor de eek...

Egel

Maatregelen gebouw/kavel

- Openingen in erfafscheidingen
- Geen pesticide gebruik

Maatregelen openbare ruimte

- Verbinding groenzones zonder drukke wegen

Keuze onderbouwing

De egel is een soort die we tegenkomen. De NDFF was al in de omgeving van het groene verbinding in de toe de egel zich ook hier zal ve

Leefgebied

Komt voor in bijna alle land bosranden, struweel en loo zolang er voldoende verbor aanwezig zijn.

Voedsel

Voornamelijk wormen, slak

Nest/voortplanting

Zomers verblijven zo op ka boomwortels, in compostho verblijven egels onder de g composthoop.

Connectiviteit

Egels komen voor waar vol aanwezig zijn zonder te dru leefgebied van 10 tot 40 he territorium.

Gehoornde metselbij

Maatregelen gebouw

- Nestelstenen, gaatjes in betimmering of bijenhotel (zorg hierbij voor ecologische verantwoorde producten).
- Gevels waar tegenop klimplanten groeien vanuit de volle grond
- Houtstronk op het dak

Maatregelen openbare ruimte

- Voldoende inheemse en nectarrijke kruiden. De
- Maximale afstand van 50-100 meter tussen nectarplekken.
- Houtstronken in de openbare ruimte

Keuze onderbouwing

De gehoornde metselbij is een zeldzaam soort die in Nederland schaars is, maar daarom ook vaker wordt gezien. Deze soort kwam naar voren in de omgeving van het Veilingterrein. Het is een soort voor nectaraanwezigheid.

Leefgebied

De gehoornde metselbij is een zeldzamere soort die in Nederland schaars is, maar daarom ook vaker wordt gezien.

Voedsel

Deze soort is een zeer efficiënte bloemen bezoeker die in groenlandsch bloemen bezoekt die in groenlandsch dan ook bij dezelfde plant. De gehoornde metselbij eet aalbes en kruisbes. De gehoornde metselbij komt het voorjaar, dus vroegbloeiende planten.

Nest/voortplanting

De gehoornde metselbij nest in boomstammen, holle stengels of in holletjes. De gehoornde metselbij metselt het holletje vervolgens met holletjes. De holletjes zijn gemaakt van klei.

Connectiviteit

Verbinden van groenzones en nectarbeschikbaarheid om de gehoornde metselbij te helpen.

Gewone dwergvleermuis

Maatregelen gebouw

- Nestelgelegenheid aan of in het gebouw: in de spouw, als inbouwkast, losse kast of achter gevelbetimmering. Kast met opening naar zuid of zuidwest, met vrije aanvliegroute (3 meter), en plaatsing tussen de 4 en 50 meter hoog.

Maatregelen openbare ruimte

- Insectenrijke omgeving: faunarijkgasland en water met muggen
- Bomen en water lijnen in en om het gebied waarlangs de soort zich beweegt
- Vleermuisvriendelijke verlichting

Keuze onderbouwing

De gewone dwergvleermuis is in de gebouwde omgeving of onder betimmering van een aandachtsoort die naar van Tritium uit 2023 als soc vestigen in de toekomstige

Leefgebied

De gewone dwergvleermuis in bebouwd gebied voorkom gebouwen met daaromheen foerageergebied.

Voedsel

Deze soort eet grotere insecten, kevers, sprinkhanen en mu kilometer van de nestplaats

Nest/voortplanting

Leven vaak als kraamkolon betimmering. Deze kolonies meer dan 200 vleermuizen

Connectiviteit

De vleermuizen vliegen lan Voor de ecologische conne aanwezig en verbonden zijn

Gierzwaluw

Maatregelen gebouw

- Gierzwaluw kast: Hang meerdere nestkasten op onder een overstek of dakgoot. Zorg dat de aanvliegroute vrij is van obstakels, zoals bomen of vlaggenmasten. Vlieg opening op noorden of oosten en een vrije invliegroute. Minimaal 3 meter hoog
- Gevels waartegenop klimplanten groeien vanuit de volle grond

Maatregelen openbare ruimte

- Insectenrijk grasland

Keuze onderbouwing

De gierzwaluw is een soort die overal voorkomt en zo ook in de openbare ruimte. Uit de NDFF-analyse blijkt dat de gierzwaluw is gekomen in een eerdere QIA. De juiste maatregelen ook in de openbare ruimte.

Leefgebied

Huizen, kantoorgebouwen, de mens; zijn voor gierzwaluwen met holtes, waarin zij kunnen nesten. Gebouwen, vaak in de binnenstad.

Voedsel

Ze jagen boven uiteenlopende gebouwen. Al het voedsel wordt gevangen. Het voedsel bestaat uit vliegende insecten, zoals vliegen en dag- en nachtvlinders.

Nest/voortplanting

Voor hun nestgelegenheid is de beschikbaarheid van gebouwen een koloniebroeder wanneer de nestgelegenheid is. Ze hebben een dakgoot, achter regenpijp, op de muur en ook wel in nestkasten.

Connectiviteit

Voldoende groen om insecten te vinden.

Grote vos

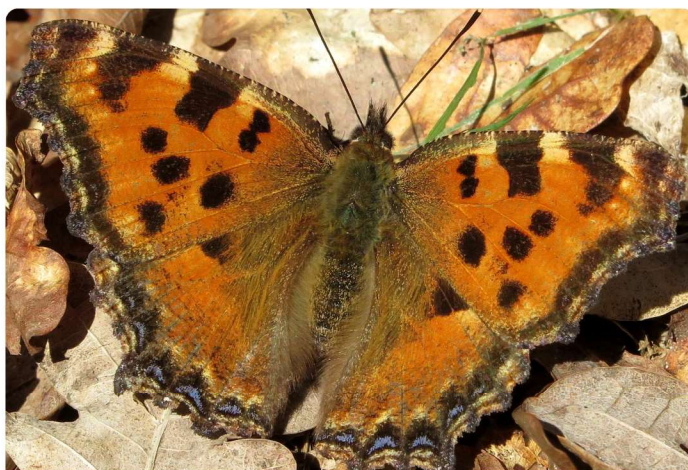
Maatregelen gebouw

- Winterverblijfplaats zoals vlinderhuisje
- Gevels waartegenop inheemse klimplanten groeien vanuit de volle grond

Maatregelen openbare ruimte

- Voldoende bomen en struweel*/houtwal
- Aanplanten waardbomen: iep, populier, zoete kers en wilgen
- Winterplaats: holle bomen of stapels hout

* Struweel is een struikgewas

Keuze onderbouwing

De grote vos is een vlinder die in Nederland vaak voorkomt. Het soort lijkt echter vaker waar de omgeving van het Veilingsgebied. Met de juiste maatregelen kan het voorkomen.

Leefgebied

De grote vos is een soort die sinds enkele jaren weer van de Rode lijst. In tegenstelling overwinterd de grote vos al hout, zoals zolders, schuur. Daarnaast zijn bomen, bos van het habitat van deze soort.

Voedsel

Als imago's voedt de grote vos op honingdauw. Hierbij gaat de biologische soorten.

Nest/voortplanting

De voornaamste waardplanten zijn kers en sommige wilgensoorten.

Connectiviteit

Deze soort is zeer mobiel en over afstanden verplaatst zich.

Kerkuil

Maatregelen gebouw

- Kerkuil nestkast

Maatregelen openbare ruimte

- Afwisselend kruidenrijke randen, struweel en houtwallen
- Zitposten*

* Dit kunnen lage paaltjes zijn van waaraf de kerkuil jaagt

Keuze onderbouwing

De kerkuil is een standvogel in de omgeving van het Veld naar voren in de QuickScan het uitbreiden van de populatie juiste maatregelen vestigen

Leefgebied

De kerkuil leeft vaak in een afwisseling. Verschillend land dragen hier aan bij. De aanvoerageergebied is daarbij v

Voedsel

Deze soort jaagt graag in o bij afwisseling van grasland akkerranden, struweel en h namen van verschillende m geschikte zitposten.

Nest/voortplanting

De voortplanting periode v najaar, maar de nesten zijn zich in schuren, kerken of n Hier kan ook een nestkast v

Connectiviteit

Afwisselend landschap met randen en struweel.

Spreeuw

Maatregelen gebouw

- Ophangen nestkasten. Minimaal 5 nestkasten op 2 tot 5 meter hoogte met de ingang naar het noordoosten. De minimale binnenmaat is 30x16x16 cm met een opening van minimaal 45mm.
- Besdragende struiken als erfafscheiding (bv lijsterbes)

Maatregelen openbare ruimte

- Insectenrijk grasland
- Besdragende struiken
- Ecologisch beheer van bermen en struweel

Keuze onderbouwing

De spreeuw is een typische omgeving, maar de soort g 1980 nog maar 40% van de wordt zowel in als om het v

Leefgebied

De spreeuw is een algemeen bebouwd gebied voorkomt. dieet en leeft vaak in een o nestgelegenheid en grasland

Voedsel

De soort heeft een gevarieerd besjes en fruit.

Nest/voortplanting

De spreeuw plant zich voor gaten en kieren van gebou gebied is het ophangen van erg effectief.

Connectiviteit

Spreeuwen zijn opportunist besdragende planten on de spreeuwen al snel tevreden

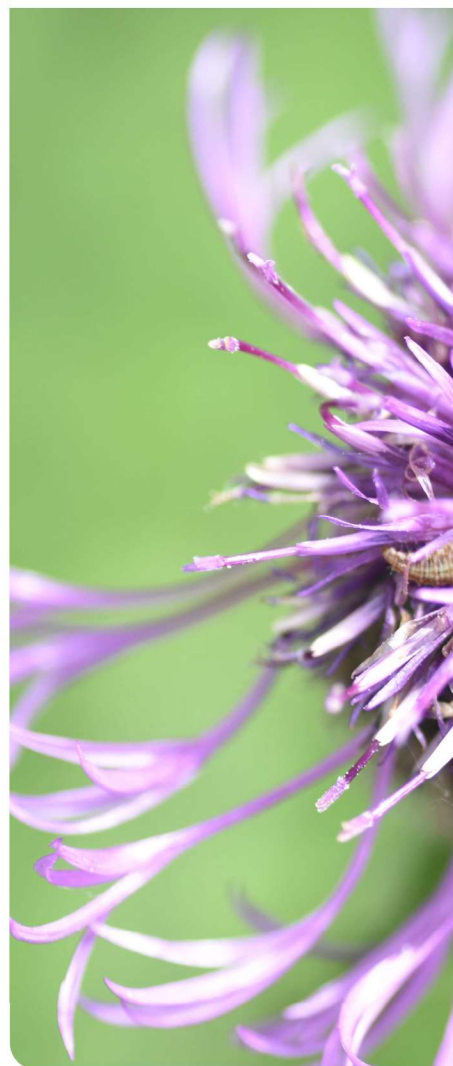
Waardplanten* voor de doelsoorten van Veilingterrein

- Sporkehout
- Struikhei
- Wegendoorn
- Klimop
- Grote kattenstaart
- Struikhei
- Hulst
- Vlinderstruik
- Rode kornoelje
- Iep
- Populier
- Zoete kers
- Wilgensoorten

Deze soorten kunnen gebruikt worden in landschapelementen of in de groene elementen zie volgende slide.

* Waardplanten zijn planten waar soorten van afhankelijk zijn voor voedsel of nestelen

Relevante inheemse plantsoorten per groen element op het Veilingterrein:

Beek: niet relevant omdat hier niet aangeplant wordt

Beekpark*: beemdooievaarsbek, gevlekte orchis, gewone dotterbloem, grote pimpernel, moeraskartelblad, waterkruiskruid, wilde kievitsbloem, echte koekoeksbloem, kamgras, knoopkruid, moerasstruisgras, grote ratelaar, gewone margriet,

Tuinen en hoven: echte koekoeksbloem, kamgras, knoopkruid, moerasstruisgras, grote ratelaar, gewone margriet, longkruid, aalbes en kruisbes

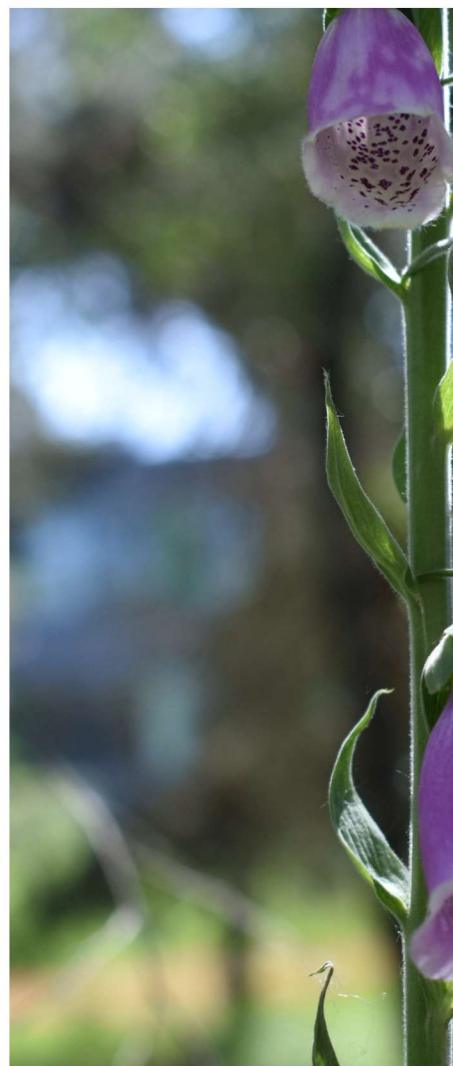
Groene rand**: vuilboom, lijsterbes, gewone salomonszegel, grote veldbies, koningsvaren, lelietje-van-dalen, mispel, schaduwkruiskruid, steenbraam, valse salie

Groene as: vuilboom, lijsterbes, berk, beuk, echte koekoeksbloem, kamgras, knoopkruid, moerasstruisgras, grote ratelaar, gewone margriet, longkruid, aalbes en kruisbes

Aan/op gebouwen: klimplanten (wilde kamperfoelie, hop, klimop, wilde bosrank) en op groene daken (longkruid, moerasstruisgras, grote veldbies, kamgras)

* Geschiktheid zeer afhankelijk van vochtigheidsgradiënt

** Dit is een element met bestaande bomen en kruiden, de genoemde soorten dienen ter aanvulling wanneer mogelijk

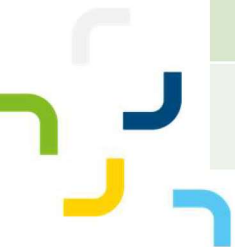
3 Klimaat- en gezondheidsmaatregelen

Verbindt en creëert

Klimaatadaptatie maatregelen

	Hittestress	Wateroverlast
Gevels met klimplanten vanuit de volle grond	X	X
Natuurlijke wadi's		X
Voldoende bomen	X	
Vermijden verharding	X	X
Gezonde bodem (niet verdicht en natuurlijk)		X
Half verharding bij parkeerplaatsen		X
Beekherstel	X	X
Hagen in plaats van hekken	X	X

Gezondheidsmaatregelen

Er zijn 10 natuurinclusieve maatregelen opgesteld met aantoonbare effect op de gezondheid

		Zeer haalbaar voor V
1. Groene verbindingroutes met grotere parken/natuurgebieden en naar voorzieningen in de omliggende wijken		Iedereen moet vanuit hun huis 3 bor
2. 3-30-300 streefwaarde	→	bedekking door boomkronen, en ma
3. Gevarieerd groen in de wijk met hoge biodiversiteit	→	stukje natuur
4. Groene fiets- en wandelpaden	→	Gebruik van veel verschillende soorten houtwallen)
5. Rust- en ontmoetingsplekken in het groen	→	Creatie van wandelpad door beekpart
6. Gezamenlijke buurt(moes/pluk)tuin	→	Bankjes en tafels zijn essentieel (ook onderscheidend zodat je er makkelijk naar de doelsoorten gebruiken)
7. Natuurlijke speelplekken voor kinderen		
8. Water opvangplekken		
9. Groen in de straat vanaf de voordeur	→	Zorgen voor (deels) groene stoepen en
10. Groene particuliere tuinen		

Luchtzuiverende plantensoorten

Met name langs wegen kunnen planten en bomen worden geplant om lucht te zuiveren. afvang van fijnstof. Volgens een Vlaams onderzoek zijn onderstaand de 10 plantensoorten afvangen:

Vlinderstruik (*Buddleja davidii*), gelderse roos (*Viburnum opulus*), haagbeuk (*Carpinus betulus*), steeneik (*Quercus ilex*), wollige sneeuwbal (*Viburnum lantana*), Japanse bottelroos (*Rosa rugosa*), meelbes (*Sorbus aria*), witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*), douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*) en veldesdoorn (*Acer campestre*).

Van dit groepje soorten zijn vooral de volgende soorten relevant voor de omliggende eco Venlo: gelderse roos (*Viburnum opulus*), haagbeuk (*Carpinus betulus*), en veldesdoorn (*Acer campestre*). gebruik geen kweek- of siervarianten maar authentieke soorten zodat biodiversiteit maxi Plantlokatie: aan de buitenranden van de 'de groene rand', met name waar veel verkeer i

4 Menukaart maatregelen

Verbindt en creëert

Dit overzicht is gebruikt als basis voor de menukaart van de 7 fasen van ontwikkelingen in het veilingterrein tot stand is gekomen. Per maatregelen is daarin geschat welke kwantiteit voldoet en in welke fase dit heeft plaatsgevonden (Natuurinclusief Veilingterrein Venlo; Aveco de Bondt 2025)

Nestgelegenheid gebouw: gevelgeïntegreerde nestkasten die overeen komen met het beeldkwaliteit

Belangrijkste conclusies voor te nemen maatregelen

Aan/rond de gebouwen:

- Vermijden gebruik pesticiden:
 - Bewoners aanraden pesticide-vrije planten te gebruiken voor hun tuinen (Online bestellen: [Biologische kamerplanten vind je bij Sprinklr](#); <https://www.puurvantveld.eu/> en <https://natuurlijksterker.nl/> Op Grubbenvorst en Soontjens in Eindhoven)
 - Mogelijk korting aanbieden voor bewoners als zij via biologische kweker inkopen?
 - De gemeente kan zich richten tot Staatsbosbeheer welke autochtone pesticidevrije zaden en zaailingen (Zaden en plantmateriaal). Voor de kruidachtige planten zijn ook zij aangewezen op de online leverancier.
- Gevels waartegenop inheemse klimplanten groeien vanuit de volle grond (zon-zijde: hagedisrank; schaduw-zijde: klimop, wilde kamperfoelie)
- Inheemse erfafscheidingen (gebruik van verschillende soorten binnen 1 afscheiding: spijerboom, lijsterbes)
- Integratie van nestgelegenheid in gevels (dus mee-ontwerpen in de architectuur): voor veldmuis en gewone dwergvleermuis)

In openbare ruimte:

- Vermijden gebruik pesticiden en herbiciden bij beheer en inkoop biologisch gekweekte planten
 - Zie hierboven voor leveranciers
- Ecologisch groen en waterbeheer als uitgangspunt nemen en dit ook zowel in de bebouwde omgeving implementeren.
- Aanleg kruiden- en faunairijk grasland met soorten genoemd op slide 28: relevante soorten
- Aanleg/verbetering van houtwallen en struweel (gebruik van verschillende soorten: vlinderstruik, rode kornoelje, iep, populier, zoete kers, wilgensoorten, vuilboom, kruisbes, braam)

